

LESTIJOKISEUDUN YMPÄRISTÖYHDISTYS RY

Lestijärven kunta

Toholammin kunta

Keski-Pohjanmaan liitto

Peuranpolusta ja Lestijoesta Keski-Pohjanmaan maakuntapuisto

Peuran polun 115 km:n mittainen retkeilyreitistö kulkee Reisjärvellä, Lestijärvellä, Kinnulassa, Kivijärvellä ja Perhossa Suomenselän karulla vedenjakajaseudulla. Polun varrella kulkijalle avautuvat salomaat, suot, metsät ja järvet, jotka näihin päiviin saakka säilyneet lähes asumattomina syrjäkolkkina. Luonnontilaisimmillaan alueen luonto on Salamajärven kansallispuistossa, Salamaperän luonnonpuistossa ja Etelä-Sydänmaan suojelualueella.

Peuran polku kuuluu Euroopan kaukovaellusreittiin numero E6 (www.suomenlatu.fi). Lukuisine yöpymis- ja taukopaikkoineen se tarjoaa monipuoliset retkeilymahdollisuudet lyhyistä päiväretkistä aina pitkiin viikkovaelluksiin saakka. Peuran polun reitistö koostuu 77 km:n runkoreitistä Reisjärveltä Perhoon sekä 58 km:n Hirvaan kierroksesta 15 km:n Mäntyjärven rengasreitistä. Alueen luonto on erämainen ja kulkija voi kohdata siellä karhun, suden, ahman sekä tietenkin metsäpeuran, jolta polku on saanut nimen. Alueen erikoisuuksiin kuulu myös se, että retkeilijällä on mahdollisuus saunoa usealla taukopaikalla.

Peuran polku kulkee pääosin valtion mailla ja Metsähallitus vastaa reitistön ylläpidosta. Reitistön eteläinen osa (Hirvaan kierros) on pääosin hyvässä kunnossa. Sitä vastoin pohjoinen osa Lestijärven Valkeisen järveltä Lehtosen järvelle on huonossa kunnossa. Pitkospuut ovat lahonneet ja purojen sillat romahtaneet. Polku on osittain jopa vaarallinen kulkijalle. Reitistön ylläpitäjältä Metsähallitukselta ei ole irronnut resursseja polun kunnostamiseen. Näyttää siltä, että Metsähallituksen resurssit näyttävät riittävän ainoastaan kansallispuistojen rakenteiden ylläpitoon ja kunnostukseen. Huonokuntoisuuden vuoksi retkeilijöiden määrä Peuran polulla on romahtanut ja uhkana on koko reitistön sulkeminen ainakin Lestijärven ja Reisjärven osalta. Toisaalta retkeilyn suosia on kasvanut ja kansallispuistojen kävijämäärät ovat kasvaneet rajusti.

Viime kesänä osuuskunta Polku ja Pitkos pani toimeksi ja ryhtyi talkoilla ja joukkorahoituksella kunnostamaan polkua. Sääksjärven alueella, Lehtosen järven eteläpuolella uusittiin pitkospuuta yli

puolen kilometrin matkalla. Pitkospuut saatiin lahjoituksena, majoitus- ja organisointikulut saatiin joukkorahoituksella ja työ talkoilla. Metsähallitus vastasi työnjohdosta ja työvälineistä.

Talvella Lestijokiseudun ympäristöyhdistys käynnisti neuvottelut Metsähallituksen luontopalvelujen kanssa Lestijärven osuuden kunnostamisesta. Metsähallituksen edustaja ilmoitti, ettei Metsähallitus tule polkua kunnostamaan. Päädyttiin ratkaisuun, että haetaan Pirityiset ry:lta Leader-rahoitusta polun Valkeisen osan kunnostamiseen. Rahaa saatiin ja talkoilla kunnostettiin noin 1 km polkua Valkeisen järven ympärillä. Rahaa saatiin myös Lestijärven yrityksiltä ja yhteisöiltä. Hankkeen kustannukset olivat n. 10 000 euroa ja sen toteutuksesta vastasi Lestijokiseudun ympäristöyhdistys ry.

Vielä pitäisi kunnostaa reitistö Valkeiselta Lehtosen järvelle yhteensä noin 2 km. On kuitenkin kestävätilanne, että kansallisia reittejä kunnostetaan ja ylläpidetään pelkästään paikallisin resurssein ja talkoovoimin.

Salamajärven kansallispuiston laajentaminen pohjoisen suuntaan, Lestijärven Valkeisjärvelle on epärealistinen ajatus. Siksi on hyvä kartoittaa muita vaihtoehtoja Peuranpolun säilyttämiseksi ja ylläpitämiseksi Maakuntapuisto voisi olla ratkaisu, jossa metsänhoidon, luonnonsuojelun, metsästyksen ja luontomatkojen intressit olisivat yhdistettävissä luontevalla tavalla:

*Puisto perustetaan sopimuksella, jonka osapuolia ovat Keski-Pohjanmaan liitto, Metsähallitus, Lestijärven kunta, Toholammin kunta sekä alueen yksityisen maanomistajat. Puisto voidaan perustaa myös Keski-Pohjanmaan maakuntakaavaan tehdyillä tarkennuksilla/lisäyksillä.

*Puisto koostuu valtion vielä suojelemattomista maista ja mukaan haluavien yksityisten maanomistajien ja yhteisöjen alueista.

* Alkuvaiheessa puisto rajoittuu Peuranpolun Lestijärven osuudelle (Lehtosen järvi – Valkeisen järvi) Lestijärvelle ja Lestijoen yläjuoksulle (Niskankorpi – Hirvikoski).

*Puisto voisi laajeta myöhemmin eli sitä ei rajata mitenkään lopullisesti perustettaessa.

*Puistossa sallitaan metsästys sekä jatkuvan kasvatuksen puun korjuu (ei päätehakkuita, ojitusta eikä metsäteiden rakentamista). Ainoastaan Peuranpolun varrella vältetään metsästystä.

*Luonnon monimuotoisuutta edistetään ennallistamisprojekteilla.

*Luonto-, metsästys- ja kalastusmatkoja edistetään erilaisin kampanjoin.

*Paikalliset oppilaitokset ja luonnonsuojelujärjestöt ovat aktiivisesti mukana maakuntapuiston ylläpidossa ja palvelujen kehittämisessä

Maakuntapuistolle rakennetaan oma, ainutlaatuinen imago. Puistossa toimivat sulassa sovussa metsänhoito, metsästys, retkeily ja kalastus. Puistossa oleva Peuran polku on kiinnostava retkeilyreitistö Suomenselän alueella. Kunnostettu polku yhdistää Valkeisen leirintäalueen ja Koirajärven luontotuvan vahvistaen niiden vetovoimaa. Yhdessä Lestijärven ja Lestijoen kanssa

puisto muodostaa potentiaalisen virkistys- ja matkailukohteen, jolla on myös kansainvälistä vetovoimaa. Eurooppalaiset turistit hakevat yhä enemmän hiljaisuutta ja rauhaa ja sitä löytyy Peuran polulta ja Lestijoelta. Jos Peuranpolun kunnostaminen laiminlyödään, voidaan unohtaa erämatkailun haaveet Lestijärvellä ja Keski-Pohjanmaalla.

Edellä olevaan perustuen Lestijokiseudun ympäristöyhdistys esittää, että kunnat ja maakuntaliitto ryhtyisivät yhdessä selvittämään mahdollisuuksia maakuntapuiston perustamiseksi Peuranpolun, Lestijärven ja Lestijoen yläjuoksun alueelle. Mikäli kunnat ja liitto päätyvät asiassa myönteiseen ratkaisuun, esitys tehdään myös Metsähallitukselle sekä alueen yksityismaanomistajille.

Mikko Viitasalo

puheenjohtaja

Lestijokiseudun ympäristöyhdistys

mikko.viitasalo@kase.fi

040 5431647